

Felhőtlen felmelegedés

Civilek Podcast

2026. június 4.

Átírat

<https://youtu.be/7rMakuRsXml>

<https://civilek.info/civilek-podcast-felhotlen-felmelegedes-vendeg-szarka-laszlo-csaba/>

Riporter: Németh Miklós Attila

Vendég: Szarka László Csaba

Egy jó évtizeddel ezelőtt még Magyarországon is vitatkoztunk arról, hogy állíthat-e valahol valaki szélerőművet. Most meg hogyha az ember Bécs felé tart, akkor egy szélerőmű-erdőn halad át, és szélerőműből van bőven Magyarországon is. Németországban meg már egészen biztos, hogy nagyobb területet fednek be a napelemek, mint amennyi kukoricával van bevetve. Jó ez így nekünk? Jó tényleg az a gazdaságosabb, hogyha a szántóföldek fölé napelemeket telepítünk, vagy lehet, hogy mégis a földjeinket kellene olyan állapotban tartani, hogy azon lehessen termelni.

Hát egyáltalán nem jó, sem a mezőgazdaság szempontjából, sem pedig az energiatermelés szempontjából. Ugyanis ezek a szélerőművek időszakos energiatermelő eszközök, tehát nem állandóan biztosítanak energiát. Egyszer eszembe jutott egy kórházi hasonlat. Egy ország energiaellátása energiamixből áll. Van benne atomenergia, vagy szokott benne lenni atomenergia, szénenergia, szénhidrogénenergia, víz- és valamennyi másféle megújuló, például biomassza, nap- és szél. És a lényeg az, hogy folyamatos energiaellátást kell biztosítani. Ezt egy kórházi osztályi hasonlattal ezt úgy érzékeltetjük, hogy megvannak a nővérek, hogy mikor kit kell hívni. És egyszer csak az osztályvezető főorvos kap egy parancsot, hogy XY nővért kell azonnal felvennie, aki képes mindenkinek a munkáját elvégezni. És ő szeszélyesen be is jár. Amikor dolgozik, akkor mindenkinek a munkáját elvégzi, de nem lehet tudni, hogy meddig lesz benn. Hazamegy egyszer, és akkor utána hirtelen elő kell rángatni azokat a nővéreket, akik eddig ott álltak készenlétben.

Szóval egy kórházi nővér hasonlítható ezekhez a szélerőművekhez...

Még a paksi atomerőművet is vissza kell kapcsolni akkor, hogyha erősen süt a nap. Most már így állunk Magyarországon, ami lehetetlen elvárás egy atomerőműtől, hiszen annak az a lényege, hogy folyamatos energiaellátást biztosítson, és mégis kötelesek vagyunk a megújuló energiát elsőbbségben részesíteni, az európai uniós szabályok értelmében. És a szélenergia még rosszabb, mint a nap. És remélem, hogy ha most lehet is majd kijelölni újabb helyeket, nagyon bízom abban, sőt még örülnék is neki, ha ezek az ún. helyreállítási források nem érkeznének meg, mert semmi szükség rájuk, hiszen olyan energiarendszert kell építeni, ami az Európai Uniónak tetszik: szél, nap és hasonlók. Ennek nem sok haszna lesz az ország számára.

Márpedig ez az összeg, amiről itt tárgyalnak, pro és kontra nem tudjuk mennyi lesz a végén, amit az Európai Unióból, Brüsszelből az új kormány ígér hazahozni. Egy része meg van pántlikázva megújulóenergia-befektetéssel.

Általában ezek mind olyan célok az én tapasztalataim szerint, amelyek nem előre viszik Magyarország gazdaságát, hanem hátráltatják.

Na jó, de most már úgy állunk még vidéken is, de a főváros vagy több város agglomerációjában, hogy már röstelkednie kell annak, akinek a házán nincs napelem. Tehát olyan szinten szaporodott el, vagy ha úgy tetszik, vált hétköznapivá a napelemeknek a használata, és azt mondja az elektromos autót használó, hogy őt különösebben nem hozza izgalomba a benzin ára, mert ő a napelemrendszerével föltölti az autóját és gyakorlatilag nulla költséggel üzemelteti egyrészt a ház energiaszükségleteit, illetve a közlekedéséhez szükséges gép gépkocsit is.

Hát hogyha ez teljesen független az országos hálózati rendszertől, akkor ez egy jó dolog.

De lehet ilyen?

Azt hiszem, hogy...

Vannak már ilyen akkumulátorok?

Meglehet, van ilyen, de azt, hogy összességében az országos hálózati rendszerre kötik rá ezeket a napenergia által termelt tehát energiákat, óriási felelőtlenség, hiszen úgy megterheli a hálózatot, hogy féltő: a régebbi, a biztonságra irányuló korábbi villamosenergiahálózat nem tudja ezeket az ingásokat elviselni.

Mondják is, hogy új hálózatot kell építeni.

De nem kellene semmit se csinálni akkor, hogyha nem akarnák ezeket az időszakos energiákat rávinni a hálózatra.

De bocsánatot kérek, kinek az érdeke ezeknek a megújulóenergia-előállítórendszereknek a világot való elárasztása?

Hát akik a zöldátállást akarják, az energia-átállást akarják.

Na és kik, akik a zöldátállást akarják?

Ennek van két érvelési módja. Egyik az, hogy a fosszilis energiák mennyisége korlátos, és spórolni kell velük, ráadásul környezetszennyezők. Ez az egyik mondás. Ennek van némi alapja, bár a korlátok nem ott vannak, ahol mondják, hanem a természet sokkal-sokkal gazdagabb annál, aminek beállítják. Az, hogy pedig széndioxid kibocsátás a végtermék, az pedig nem környezeti kár a széndioxid nem káros anyag, hanem alapösszetevője az élővilágnak. Tehát ez nem állja meg a helyét, ezért van egy másik érvelés, de ebben az elsőben van benne valami. Tehát tényleg takarékoskodni kell, fölösleges energiát nem szabad fogyasztani, nem (lenne) szabad az energiát pazarolni. A másik érvelés viszont a klímakatasztrófával való fenyegetés. Miszerint annyi szenet égetünk el, hogy a klímamodell szerint klímakatasztrófát okoz. Az erre vonatkozó ún. konszenzust 1985-ben fogadták el dokumentum dokumentáltan Villachban, egy konferencián, ahová olyan résztvevőket hívtak, akikről biztosan tudni lehetett, hogy ezt az előterjesztést meg fogják szavazni. És attól kezdve a széndioxidot és egyéb üvegházhatású gázokat: a metánt és a dinitrogén-oxidot tekintik az éghajlatváltozás alakítóinak, elsősorban a széndioxidot. Na most ez talán még kétségesebb, mint az első érv.

Ugye ön azt már évtizedek ezelőtt kimondta, hogy rendben van, egyetértünk azzal, hogy a Föld energiakészlete véges. Az is igaz, hogy ha nem takarékoskodunk, vagy szennyezzük a környezetet, akkor emberi tevékenységgel akadályozzuk a továbblévünket. De egy dolog biztos, hogy a széndioxidot kijelölni bűnbaknak a klímaváltozás, az üvegházhatás szempontjából ez egészen biztos, hogy nem így van. Ezt ön tagadja az első pillanattól kezdve. **Most meg már ott tartunk, hogy szegény...**

Hát a második pillanattól kezdve talán, mert először mindenki jó indulatúan áll hozzá. Amikor próbáltam megérteni ezt az elméletet úgy, hogy hogyan működik ennek a fizikája, az valahogy sehogyan nem jött össze számomra. Ezt nagyjából a 2000-es évek elejétől látom.

Most már ott tartunk, hogy szegény szarvasmarhákat is, hogy is mondjam, üldözőbe fogták, mert most már a szarvasmarhák is okozók. Akkor mit csinálnak a növények, hogyha én nem lélegzem ki a szén-dioxidot?

Ugye van a természetnek azért egy körforgása. Ne értékeljük túl az embert. Ugyanúgy, mint a klímaváltozásban. Nagy valószínűséggel csak belejátszik az ember, ugyanis ha ültetünk egy fát, akkor annak az árnyéka alatt a klíma tartósan meg fog változni. Tehát lokális meg regionális hatása van az embernek. Például egy víz jó vízgazdálkodással karban lehet tartani egy régiót, vagy egy rossz vízgazdálkodással tönkre lehet tenni egy régió klímáját. Lásd az Alföldet. Ez ennek az az oka, az a mondás a rendszerváltás korában (és talán emlékeztet egy politikai mozgalomra is), hogy „szabad folyást a vizeknek.” Ugye ez szólt Bős-Nagymaros ellen, amiről természetes, hogy minden olyan ember, aki rendszerváltást remélt, részt vett ezeken a tüntetéseken, de akkor fogalmunk se volt arról, hogy mire megy ki a játék. És ennek isszuk most a levét, illetve ennek szomjazzuk a következményeit, hiszen elfogy arról a vidékről a víz, ami valóban elsivatagosodást okoz.

Hát ugye ha már itt ennél a vízlépcsőnél tartunk, ennek a vízlépcsőnek nem elsősorban energiatermelő szerepe lett volna, hanem duzzasztó szerepe, vízmegtartó szerepe, vagy adott esetben még egy átkelő is lett volna Visegrád és Nagymaros között. És ez valahogy elsikkadt akkor, amikor ez ellen a - nyugodtan mondhatom így - vízerőmű ellen fölléptünk, mert én is ott voltam. De hát akkor elmehetünk egészen a Tisza szabályozásáig. Tehát a Tisza-szabályozása volt az Alfölddel szembeni első merénylet?

Merényletnek azért nem nevezhetném, mert akkor egészen más éghajlati viszonyok voltak a 19. században.

Tehát akkor mégis csak van klímaváltozás, ami...

Van egy óriási természetes klímaváltozás. Egy hullámvasúton ülünk állandóan. Most nagyjából fölfelé megy, de nem tudjuk, hogy meddig, és mikor jön majd a következő zuhanás.

De hát a mi tevékenységünk azért ezt szabályozza, valamilyen módon beavatkozik.

Ó igen, ezért mondtam, hogy regionális mértékben igen, de az, hogy globálisan a Föld éghajlatát az emberiség jelentősen képes lenne befolyásolni, azt én nem hiszem. Itt olyan természeti erőkkel kellene hadakozni, amelyekkel reménytelen.

Önnek valamelyik előadásában hallottam, vagy olvastam azt is, hogy gyakorlatilag a Föld energiakészletének a 40%-át már elhasználtuk, és ez a 40% ez nem több, mint egy földrengés során felszabaduló energiamennyiség. Jól emlékszem?

Igen.

Ami megdöbbenő számomra, mert ugye hatalmas energiakészlet van ezek szerint a Földben, de hogyan és milyen módon tudnánk ezt úgy kiaknázni, vagy úgy, ha úgy tetszik, kézben tartani, hogy ne arról kelljen gondolkodnunk, hogy 2100-ban vége lesz a világnak, amiről most sokan beszélnek, mert hogyha négy fokkal melegebb lesz, és nem tudjuk visszacsinálni, és csak kettő fokot elintézni valamilyen módon, akkor itt befejeződött...

Hát semmit se tudunk elintézni, de tehát az, hogy mi a nagy és mi a kicsi, az a viszonyítási alapnak a kérdése. Erre használtam ezt az összehasonlítást. Tehát a természeti energiákhoz, a természeti energiák nagyságához képest száználmasak vagyunk. És tehát az adatok szerint 40%-t elhasználtuk és 60% vagy az valaki azt mondja, hogy a fele van meg azoknak a fosszilis készleteknek, ezalatt a szén meg a szénhidrogént értik. De az előbb utaltam rá, hogy nem biztos, hogy itt vannak a korlátok. Tehát lehet, hogy sokkal-sokkal több van, mint gondoljuk, különösen a szénhidrogénekből. Van például földfelszín alatt mondjuk olyan 150 km mélyen egy óriási gömbhéjszerű gyémántövezet, amit nem is olyan régen fedeztek fel. És a gyémánt is szén. Tehát a Föld széntartalma az talán 1-2% is a Föld össztömegéhez képest. A Föld fejlődéstörténete folyamán rengeteg szén került a Földbe - aszteroida formájában - , és a belső dinamikus folyamatokat tényleg nagyon kevésbé ismerjük. Ezeknek az egyik megnyilvánulása az, hogy a könnyű anyagok a felszínre jönnek. A könnyű anyagok, amelyek valahogy képződnek ezekből az elemekből, tehát a könnyű elemekből. Könnyű elemek a szén, a hidrogén, az oxigén és a kén, ezeket tartják annak. És a felszínen ezeknek mindenféle vegyületeik jelennek meg. Nagy szibériai törések mentén például gyöngysor-szerűen vannak földgáz előfordulások. Nem valószínű, hogy ezeknek biogén eredete lenne. Tehát ennyit a fosszilizsokról. Emberi léptékben soha se fogy el. Amikor én egyetemista voltam, úgy tartották, hogy mostanára el fog fogyni a kőolaj.

Ugye ő ön geofizikusként vizsgálja, ha úgy tetszik, a nem csak a Földet, hanem a Föld légkörét is, és az egészséget így egyben most már 30 esztendeje, vagy legalább 30 esztendeje. Nagyon érdekes dolog, hogy a Föld belsejének a kutatásából derül ki az, hogy a sztratoszférában milyen változások jönnek, vagy jöhetnek létre az elkövetkező időszakban.

Hát tehát, hogy minden mindennel összefügg. Tehát egy belső tömegátrendeződés a Földben. Képzeljünk el a belső földmagot, ami a külső folyékony földmagban súlytalanságban lebeg. (Amikor minden irányban egyforma a tömegvonzás, akkor az eredő nulla.) Tehát ott óriási, könnyed elmozdulások lehetnek, és mennek is végbe tömegátrendeződések. És ha megnézzük a földköpenyt, az egész köpenyt átható tömegátrendeződések is vannak, áramlások vannak. A tehetetlenségi nyomatékot illetően most ne menjünk bele a részletekbe, ez egy fizikai fogalom) de ha megnézzük ezeket a belső átrendeződéseket, akkor ezeknek egy kis rezzenése a felszíni folyadékokban, az óceánban és a légkörben óriási változásokat csinál. Ezzel azonban most ne foglalkozunk. Az energiából indultunk ki. Amire biztosan lehetne az emberiségnek alapozni legalább 1000 éves távon, az az atomenergia, a hagyományos atomenergia.

Na de hát szegény atomenergiát foggal-körömmel üldözték az elmúlt 20 esztendőben. Tehát aki atomerőműre rámutatott, vagy egyáltalán életben akarta tartani, főleg Csernobil után, az egészen biztos, hogy nem nyert választást.

Az 1987-es Bruntland-jelentés volt ez. Brundtland (lehet, hogy nem így kell kiejteni) egy norvég miniszterelnökasszonynak a neve. Vezetésével a 70-es évek végétől kezdtek el dolgozni. Egy közbenső állomás volt az előbb említett klímakonszenzusos ausztriai Villach-i konferencia, de ők a jelentésüket, hogy „egy Földünk van”, azt 87-ben tették le. Ebben nemcsak a szén-dioxid ellen hirdettek harcot, hanem valójában az atomenergia ellen is. És ugye milyen érdekes, hogy pont abban az évben volt a csernobili atomkatasztrófa, sőt Olof Palmét is akkor gyilkolták meg, ugyanabban az évben. Őneki a legnagyobb bűne (gondolkodtam, hogy a háttérben mi lehetett), az lehetett talán, hogy huszonvalahány atomerőművet akart Svédországban létesíteni. Semmi nem bizonyítja ezeket a feltételezéseket.

Világos.

De ezek érdekes tények. Hát

Egy nagyon érdekes vektor, ami egy irányba mutat.

Mondjuk azt, hogy korreláció.

Igen. A szén-dioxid-adóról már szó került, ez egy iszonyatos üzlet volt az elmúlt évtizedekben, tehát gyakorlatilag olyan ugye minden országnak megvolt a széndioxid kvótája, de volt, aki nem termelt annyi széndioxidot, és akkor eladta. volt, aki többet termelt, az megvette. De hát ez, ha úgy tetszik, egy patyomkin-környezetvédelem, mert egyáltalán nem biztos, hogy ott hatott, ahol hatnia kellett. Tehát ez egy olyan fajta, az egész Földet magába fogó, ha úgy tetszik környezetvédelmi köntösbe bújtatott üzlet, ami valakiknek nagyon nagy érdekük volt.

Hát ez egy nagy és valójában áttekinthetetlen játék. Mikor is volt? 1996-ban született meg ez a Kiotói Egyezmény, de ezt megelőzte már az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény (92-ben). Ugye 1985-ben lett klímakonzensus, 87-ben jött ki a Brundtland-jelentés, 88-ban megalapították a Kormányközi Éghajlatváltozási Testületet (IPCC), amelynek kifejezetten az volt a célja, hogy segítse a kormányok munkáját ezen a téren. Tehát győzzön meg mindenkit, hogy a klímaváltozás oka ...

Segítse?

... a szén-dioxid kibocsátás, és vegyenek részt ebben a küzdelemben. Nagyon sok tisztességes kutató dolgozott, meg most is dolgozik az IPCC keretében. Ezek mind az úgynevezett fizikai munkacsoportban, azaz a természettudományiban vannak. Más kérdés az, hogy írnak egy 3900 oldalas jelentést, és azzal mi történik. Persze, ami nagyon ellenkezik a IPCC elképzelésével, azt eleve be se veszik, mert hát ők is emberek, és hát tudják, hogy mi az érdekük. Összességében egy olyan-amilyen, de hát mégiscsak szakmai jelentésről beszélünk. Viszont ebből kiragadnak majd egy-két dolgot, elkészítik belőle az összefoglalót. Aztán pedig az összefoglalót véglegesnek tekintik, és a jelentéstervezetet meg visszafelé módosítani kell, aszerint, hogy mi van az összefoglalóban. Tehát körülbelül ez a mechanizmus.

Gyakorlatilag akárhova nézünk, hogyha a környezetvédelmet figyeljük, és a szén-dioxid-kvótákat elemezzük, vagy adott esetben a választások körüli erőket vizsgáljuk, mindenhol a nemzetközi tőkét találjuk, meg a globális pénzpiacot, mintha mindent ez a globális pénzpiac határozná meg, vagy irányítana.

92-ben ugye volt Rióban az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény még Kiotót megelőzőben. Az nem vonatkozott a fejlődő országokra, tehát például Kínára se vonatkozik, és a mai napig nem vonatkozik Kínára és Indiára. Ők meglehetősen jól élnek is ezzel a lehetőséggel. Nos akkor kinyilvánították, hogy hogy véget ért a hidegháború, de elkezdődik a környezeti világháború. És Rió ennek volt a kezdete. És nem kell feltétlenül ráfogni egy globalista erőszakos csoportra, hogy ő akar mindent kisajátítani. Gondolkozzunk csak az emberi természet felől, abból kiindulva, hogy a legtöbb ember normális. Erről tudományos publikáció is született, és nagyjából abból idézek. Tehát a legtöbb ember normális: önző és önzetlen a kellő módon, szituációtól, földrajzi helytől, a konkrét üggyől függően, és ezt lehetséges ábrázolni egy normális eloszlást mutató görbén. Mondjuk ezt a 8 és fél milliárd embert, hogy ki hová tartozik. Minden efféle ábrázolásban látszik két szélsőség: van egy végtelenül hasznos idiotának nevezhető ideológiai szélsőség, és van egy végtelenül önző másik vége is ennek az eloszlásnak. Természetes, hogy az emberek között ilyenek is vannak. És ezeknek, hogy ha a világ egytizede az övéké, akkor nekik a fele kell. Hogyha a fele az övéké, akkor már az egész világ kell. Ez az önzőség lényege. Több helyen is elmondtam már, hogy a mai világnak szerintem az a problémája, hogy ez a két szélsőség összeszövetkezett a normális ellen emberek ellen. Tehát itt nem pusztán anyagi érdekek vannak, hanem egy valójában természetes emberi, de nagyon elítélendő, önző emberi jellegzetesség.

Akkor most essünk kétségbe attól, hogy olvadnak a sarki jéghegyek.

Hát próbálnak kétségbe ejteni...

És mondjuk kopnak az esőerdők. Vagy azért ez természetes folyamatnak?

Ez egy természetes folyamatnak a része. Hogyha ránézünk az Antarktiszra, akkor ott olvad az antarktisi jégtakaró, ahol a felszín alatt magmatizmus van, ahol vulkánok is törnek ki. Tehát alulról, ahol melegítést kap a jégréteg, ott olvad.

Nem feltétlen a barmok leheletétől.

Nem a barmok leheletétől, nem is a pingvinektől, jegesmedvéktől. És nem a széndioxid növekvő koncentrációjától, hanem egy geodinamikai folyamatától. Északon pedig ott meg eleve nagyobb a változatosság az éghajlatban: Az Antarktisz körül van zárva egy óriási, a szárazföldet körülvevő légtömeggel és óceáni áramlással. Tehát az Egyenlítőre a Naptól érkező meleg nagyrészt az Északi - sarkvidékre talál utat, hiszen észak-déli irányban jobban nyitott az északi félgömb. Tehát a változékonyság ott nagyobb. Nem kell túlságosan kétségbe esni attól, hogy az óceáni áramlások ingadoznak. Megvannak ezeknek persze a saját nagy ciklusuk és megvan a saját vezérlőelvük is, és az nem az ember.

Énnekem, az egyszemélyi embernek, mit kell tennem azért, hogy ne csak 2100-ban, hanem mondjuk 2500-ban is élet legyen a Földön.

Hát meg kellene tudni elégedni azzal, amink van. A mohóságot tartom a legnagyobb rossz tulajdonságnak, a legrosszabb tulajdonságnak az ember részéről. Az emberiséget normális módon a Föld képes annyi energiával ellátni, akár 10 milliárd embert is, mint amennyi energiát mondjuk Magyarország most vagy 20-30 évvel ezelőtt használt. Egy főre jutó energiamentiséget gondolok ezalatt. Tehát nincs kétségbe esni való, tehát nem szabad...

Vízünk is lesz?

Vízünk is lesz. Természetes, hogy vízünk is lesz. Vannak persze időszakok, amikor előfordul szárazodás. Most például van egy melegedés. És ez tényleg hullámokban zajlik. 2000 óta, mióta a NASA-nak van egy pontosan ezt figyelő - a földi éghajlatot, a felhőrendszert, a napsugárzást, a kimenő hőszugárzást mérő - mérőrendszere. Tehát ez 2000 óta működik. Azóta kimutatták egyértelműen, hogy nem attól van melegedés, hogy a szén-dioxid és a hasonló üvegházgázok miatti hővisszatartás növekedne. A konszenzus szerint ez okozza a melegedést. Nem ettől van! Az adatok azt mutatják, hogy nem. A melegedés attól van, hogy a földfelszín által elnyert fényenergia évről évre, bár ingadozásokkal, de nő. És nem elsősorban azért, mert a Nap süt erősebben, hanem azért, mert egy picikét kevesebb a felhőzet. Mostanában láthatjuk, hogy minden előbb érik. Azért, mert nincs felhőzet. Egész áprilisban, májusban sütött a nap, és amíg víz is volt hozzá, addig minden gyümölcs hamarabb beérett, mint általában szokott.

Tehát akkor a tehát Balaton déli partján lévő önkormányzatok ne kezdjék a medernek azt a részét fölparcellázni, ahol most nincs víz, mert néhány év múlva újra lesz a Balatonban víz.

Ha engedik, akkor is vissza fog jönni a természettől a víz. Mindig vannak ilyen hullámok, ezek perzisztens, feltartóztatlan jellegűek. Olyan ez - mint egy, mit tudom én, egy talán a kézilabdameccsben lehet a legjobban látni - , hogy hol az egyik csapatnak sikerül gólokat dobni, hol a másiknak. Néhány perc múlva megfordulhat a trend, és elkezdődik egy másik perzisztens szakasz, és akár hét gólos hátrányt is ki lehet egyenlíteni.

Teljesen jó, nagyon jó a hasonlat is, és köszönöm a beszélgetést, azt remélve, hogy a mi mérkőzésünknek nem lesz vége.

Köszönöm szépen a beszélgetést.

Köszönöm szépen.